

KS. WOJŚLAW CZUPRYŃSKI

ROK RODZINY INSPIRACJĄ DLA KATECHEZY PARAFIALNEJ

THE YEAR OF THE FAMILY – AN INSPIRATION FOR PARISH CATECHESIS

Abstract. The Year of *Amoris Laetitia* Family induces one to reflect on the family, its place and importance in the life of an individual and also of the whole of the human community. It encourages one to seek offers of parish catechesis for families. It provides inspiration to discover and live by the wealth of the apostolic exhortation *Amoris Laetitia* through various spiritual, pastoral and cultural proposals offered by parishes, dioceses, universities, ecclesial movements and family associations.

The family, as the paradigm of the entire pastoral service, deserves a year-round celebration so that it becomes the focus of commitment and attention of every pastoral and ecclesial reality. The pandemic experience particularly exposed the role of the family as the home Church and the importance of community bonds between families, which make the Church “the family of families”.

Pope Francis mentions three main objectives of this unique time: (1) to propagate the contents of the apostolic exhortation *Amoris Laetitia* in order to share with families “the experience that the Gospel of the family is a joy that ‘fills the heart and whole life’”; (2) to preach that the sacrament of marriage is a gift and that it has the power to transform human love; (3) to make families the main objects of pastoral family counselling.

The Year of *Amoris Laetitia* Family should make a mark on the life of each parish community, especially at the level of preaching, preparing the liturgy of Sundays, celebrations and engaging whole families in it and efforts are made to aid those family members who are in a difficult life situation.

Keywords: family; Pope Francis; catechesis; parish; *Amoris Laetitia*.

Rok Rodziny *Amoris laetitia*, ogłoszony przez papieża Franciszka, został zainaugurowany 19 marca 2021 roku, w piątą rocznicę ogłoszenia posynodalnej adhortacji apostolskiej *Amoris laetitia*¹. Jego zwieńczeniem będzie

---

Ks. dr WOJŚLAW CZUPRYŃSKI – Katedra Teologii Pastoralnej i Katechetyki, Wydział Teologii, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie; adres do korespondencji: ul Hozjusza 15, 11-041 Olsztyn; e-mail: wojlaw.czuprynski@uwm.edu.pl; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1541-2820>.

¹ Franciszek, *Posynodalna adhortacja apostolska Franciszka o miłości w rodzinie „Amoris laetitia”* (19.03.2016) (Wrocław: Wydawnictwo M, 2016) [dalej AL].

X Światowe Spotkanie Rodzin, które zaplanowano w Rzymie w dniu 26 czerwca 2022 roku.

Rok Rodziny stwarza możliwość pogłębionej refleksji nad rodziną, jej miejscem i znaczeniem w życiu pojedynczego człowieka, a zarazem całej ludzkiej wspólnoty. Stanowi zachętę do tego, aby odkryć i żyć bogactwem posynodalnej adhortacji apostolskiej *Amoris laetitia* poprzez różne propozycje o charakterze duchowym, pastoralnym i kulturalnym, które zostaną podjęte w parafiach, diecezjach, na uniwersytetach, w ruchach kościelnych i w stowarzyszeniach rodzin².

Analizy, podjęte w niniejszym opracowaniu, zostaną ograniczone do propozycji o charakterze duszpasterskim (katechetycznym), które można zrealizować w przestrzeni wspólnoty parafialnej. Użyty w tytule termin „katecheza” jest tu rozumiany w sposób możliwie najszerszy – jako globalna inicjacja do życia wiarą chrześcijańską³. Jeżeli uwzględni się świadectwo historii i świadomość eklezjalną, to wydaje się, że obok najbardziej systematycznych i zinstytucjonalizowanych form katechezy, na nazwę katechezy zasługują także inne, mniej systematyczne formy posługi słowa, w różnych środowiskach i na przestrzeni całego życia, które odpowiadają naturze komunikacji katechetycznej. W takim ujęciu najbliższa wydaje się definicja katechezy zawarta w *Ogólnej Instrukcji Katechetycznej „Directorium catechisticum generale”*. Dokument zaznacza, że „w ramach działalności duszpasterskiej katechezą trzeba nazwać tę formę działalności kościelnej, która prowadzi zarówno wspólnotę, jak i poszczególnych wiernych do osiągnięcia dojrzałości w wierze”⁴. Również *Dyrektorium o katechizacji* postrzega katechezę jako dynamiczną i złożoną rzeczywistość, będącą w służbie słowa Bożego, która

---

² Franciszek, *Rozważanie podczas południowej modlitwy Anioł Pański w Niedzielę Świętej Rodziny*, Rzym 27.12.2020, www.ekai.pl/dokumenty/aniol-panski-z-papieżem-franciszkiem-27-grudnia-2020 (dostęp: 5.07.2020): „Dzisiejsza uroczystość wzywa nas do tego przykładu ewangelizowania poprzez rodzinę, proponując nam na nowo ideał miłości małżeńskiej i rodzinnej, jak to zostało podkreślone w adhortacji apostolskiej *Amoris laetitia*, której piąta rocznica promulgacji przypadnie 19 marca. Ogłoszony zostanie też rok poświęcony refleksji nad *Amoris laetitia*, który będzie okazją do pogłębienia treści dokumentu. Te refleksje zostaną udostępnione wspólnotom kościelnym i rodzinom, aby towarzyszyły im w ich drodze”.

³ Jan Paweł II, „Adhortacja apostolska o katechizacji w naszych czasach *Catechesi tradendae* (16.10.1979)”, w *Adhortacje Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 1 (Kraków: Wydawnictwo Św. Stanisława BM Archidiecezji Krakowskiej, 1996), nr 25.

⁴ Kongregacja ds. Duchowieństwa, „Ogólna instrukcja katechetyczna «Directorium Catechisticum Generale»” (11.04.1971), w: *Katecheza po Soborze Watykańskim II w świetle dokumentów Kościoła*, cz. 1, red. Władysław Kubik (Warszawa: Akademia Teologii Katolickiej, 1985), nr 21.

„towarzyszy [...], wychowuje i formuje w wierze i do wiary, wprowadza do Misterium Paschalnego, oświeca i interpretuje ludzkie życie i historię”⁵.

Papież Franciszek wymienia trzy główne cele tego wyjątkowego czasu, jakim jest Rok Rodziny: (1) rozpowszechnić treść posynodalnej adhortacji apostolskiej *Amoris laetitia*, aby dać poznać rodzinom doświadczenie, że Ewangelia rodziny jest radością, która napełnia serce i całe życie; (2) głosić, że sakrament małżeństwa jest darem, i że ma w sobie przeobrażającą moc ludzkiej miłości; (3) czynić rodziny głównymi podmiotami duszpasterstwa rodzin⁶. Te trzy cele wyznaczają także strukturę analiz podjętych w niniejszym opracowaniu.

1. ROZPOWSZECHNIENIE TREŚCI ADHORTACJI APOSTOLSKIEJ *AMORIS LAETITIA*

Rok Rodziny *Amoris laetitia* powinien zaznaczyć się w życiu każdej parafii, szczególnie na poziomie przepowiadania, przygotowania liturgii niedziel, świąt, uroczystości i zaangażowania w nie całych rodzin oraz działalności na rzecz członków rodzin, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej.

Przewodniczący Episkopatu Polski, abp Stanisław Gądecki, zwrócił uwagę na znaczenie tzw. dwunastu szlaków przebytych wspólnie z rodzinami, mających na celu wprowadzenie w życie *Posynodalnej adhortacji apostolskiej „Amoris laetitia”*. Pośród nich wymienił umocnienie duszpasterstwa przygotowania do małżeństwa za pomocą nowych przewodników do katechumenatu w diecezjach i parafiach, wzmocnienie duszpasterstwa towarzyszenia małżonkom przez spotkania oraz modlitwy, organizowanie spotkań dla rodziców, propagowanie spotkań poświęconych refleksji wokół piękna i trudności życia rodzinnego, umocnienie towarzyszenia małżeństwom w kryzysie oraz włączanie małżonków w struktury diecezjalne i parafialne w celu tworzenia duszpasterstw rodzin⁷.

Niektórzy biskupi diecezjalni sformułowali ogólne wskazania i konkretne propozycje dotyczące duszpasterstwa rodzin⁸. Podkreślają potrzebę formacji

⁵ Papieska Rada ds. Krzewienia Nowej Ewangelizacji, *Dyrektorium ogólne o katechizacji* (Poznań: Pallottinum, 2020), nr 55 [dalej DK].

⁶ AL, nr 16.

⁷ Magdalena Groniek, *Przewodniczący Episkopatu: rodzina zasługuje na całoroczne świętowanie*, www.niedziela.pl/artukul/65992/Przewodniczacy-Episkopatu-rodzina (dostęp: 10.07.2021).

⁸ Przykładem mogą być wskazania w archidiecezji katowickiej i w archidiecezji warmińskiej. Zob. Wiktor Skworc, Arcybiskup Metropolita katowicki, *Propozycje do wykorzystania w parafiach*

poprzez warsztaty i szkolenia, konferencje i ożywione duszpasterstwo rodzin w ramach parafii, poczynając od dzieci aż po osoby starsze – dziadków. Zachęcając do modlitwy za małżonków oraz organizowania specjalnych nabożeństw i Mszy św. w ich intencji, zwłaszcza organizowania jubileuszy małżeńskich. Dopełnieniem propozycji formacyjnych i liturgicznych może stać się na przykład Diecezjalne Święto Rodziny, Marsz dla Życia i Rodziny, festyny rodzinne czy rodzinne rekolekcje⁹.

W dziele rozpowszechniania treści adhortacji apostolskiej *Amoris laetitia* mogą posłużyć konkretne działania. Jedną z propozycji jest zorganizowanie grupy, spotykającej się cyklicznie w celu zgłębiania *Amoris laetitia*. Aktualnie są wypracowywane materiały w kluczu „Czytaj – rozmawiaj – módl się”. Będą one dotyczyły poszczególnych rozdziałów adhortacji apostolskiej *Amoris laetitia*. Materiały do pierwszych spotkań zostaną udostępnione na specjalnej stronie poświęconej wyżej wymienionemu dokumentowi¹⁰.

Inną ciekawą pomocą jest projekt dziesięciu filmów wideo *Amoris laetitia*, dostępnych także w wersji polskojęzycznej¹¹. Papież Franciszek przedstawia w nich poszczególne rozdziały adhortacji apostolskiej przy udziale rodzin, które dają świadectwo o niektórych aspektach swojego życia codziennego. Co miesiąc będzie rozsyłany jeden film, aby budzić duszpasterskie zainteresowanie rodziną w diecezjach i parafiach na całym świecie. Ta inicjatywa jest owocem współpracy Dykasterii ds. Świeckich, Rodziny i Życia oraz Wiadomości Watykańskich. Ma ona na celu ułatwienie lektury adhortacji apostolskiej za pomocą materiałów do pobrania, przygotowanych do refleksji osobistej i wspólnotowej¹².

Kolejną propozycją, którą można wykorzystać w popularyzacji papieskiego dokumentu, jest zapis Forum *Gdzie jesteśmy z Amoris laetitia? Strategie na rzecz wdrażania adhortacji apostolskiej papieża Franciszka*, które odbyło

---

archidiecezji katowickiej, www.archidiecezjakatowicka.pl/o-diecezji/aktualnosci/1735-rok-rodziny-amoris-laetitia (dostęp: 8.06.2021); *Duszpasterstwo Rodzin Archidiecezja Warmińskiej*, www.rodzina.archwarmia.pl/rok-rodziny (dostęp: 8.06.2021).

⁹ Tamże.

¹⁰ Strona nie posiada polskiej wersji językowej. Dostępne są następujące wersje językowe: angielska, hiszpańska, francuska, włoska i portugalska. Zob. *Famiglia Amoris Laetitia Anno 2021-2022*, www.amorislaetitia.va (dostęp: 9.06.2021).

¹¹ Zob. *Duszpasterstwo Rodzin Archidiecezji Warmińskiej*, www.rodzina.archwarmia.pl/rok-rodziny (dostęp: 8.06.2021); *Amoris Laetitia family Year „10 Videos Amoris Laetitia”*, <http://www.laityfamilylife.va/content/laityfamilylife/en/amoris-laetitia/iniziativa-e-risorsa/10-video-amoris-laetitia.html> (dostęp: 9.06.2021).

¹² Zob. tamże.

się w dniach 9-12 czerwca 2021¹³. Zwrócono uwagę m.in. na znaczenie duszpasterstwa rodzin, które ma charakter eklezjalny i wspólnotowy¹⁴.

2. SAKRAMENT MAŁŻEŃSTWA JAKO DAR I UMOCNIEŃ LUDZKIEJ MIŁOŚCI

Kościół od początku swojego istnienia dostrzega wartość małżeństwa i rodziny. U podstaw nauczania Kościoła na temat tej wspólnoty znajduje się stwierdzenie, że „małżeństwo i rodzina stanowią jedno z najcenniejszych dóbr ludzkości¹⁵”. Dlatego Kościół podejmuje różne działania, które wprost lub pośrednio służą promocji instytucji małżeństwa i rodziny. Jak zauważa kard. Kevin Farrell, prefekt watykańskiej Dykasterii ds. Świeckich, Rodziny i Życia, Rok Rodziny jest okazją do dotarcia do wszystkich rodzin, by nie czuły się osamotnione wobec trudności. Sprzyja towarzyszeniu rodzinom w dążeniu do świętości w codzienności życia, które naznaczone jest wyraźnymi wpływami współczesnej, nie zawsze przychylniej rodzinie, kultury¹⁶.

W realizacji promocji małżeństwa i rodziny mogą posłużyć różne działania duszpasterskie Kościoła. Jedną z najnowszych propozycji są obchody ustanowionego przez papieża Franciszka Światowego Dnia Dziadków i Osób

¹³ Zob. szczegóły na stronie: *Famiglia Amoris Laetitia* Anno 2021-2022.

¹⁴ Zob. więcej o tym np. tamże.

¹⁵ Jan Paweł II, *Posynodalna adhortacja apostolska o zadaniach rodziny chrześcijańskiej w świecie współczesnym „Familiaris consortio”* (22.11.1981) (Wrocław: TUM. Wydawnictwo Wrocławskiej Księgarni Archidiecezjalnej, 1994) [dalej FC]. Zob. także: Sobór Watykański II, „Dekret o apostołstwie świeckich «Apostolicam actuositatem» (18.11.1965)”, w: Sobór Watykański II, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, tekst polski, nowe tłumaczenie (Poznań: Pallottinum, 2002), nr 11; Sobór Watykański II, „Deklaracja o wolności religijnej «Dignitatis humanae» (28.10.1965)”, w: Sobór Watykański II, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, tekst polski, nr 5; Sobór Watykański II, „Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym «Gaudium et spes» (7.12.1965)”, w: Sobór Watykański II, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, tekst polski, nr 15; por. Stanisław Dziekoński, „Specyfika chrześcijańskiego wychowania w rodzinie”, w: *Wychowanie chrześcijańskie. Między tradycją a współczesnością*, red. Alina Rynio (Lublin: Wydawnictwo KUL, 2007), 700-701; Jacek Goleń, „Rola świadectwa w rodzinie”, *Verbum Vitae* (2015), 28: 423-458; Marek Kluz, „Rodzina chrześcijańska podstawą budowania domu i szkoły komunii w Kościele i świecie”, *Colloquia Theologica Ottoniana* (2012), 2: 7-22; Sobór Watykański II, „Deklaracja o wychowaniu chrześcijańskim «Gravissimu educationis» (28.10.1965)”, w: Sobór Watykański II, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, tekst polski, 314-324.

¹⁶ Zob. KAI, *Rozpoczynamy Rok Rodziny „Amoris Laetitia”! Promocja piękna małżeństwa i powołania rodzinnego*, www.pl.aleteia.org/2021/03/19/rozpoczynamy-rok-rodziny-amoris-laetitia-promocja-piekna-malzenstwa-i-powolania-rodzinnego (dostęp:10.07.2021).

Starszych¹⁷. Stanowią one szczególną formę doceniania roli seniorów w życiu rodziny i całego społeczeństwa. Obchody I. Światowego Dnia Dziadków i Osób Starszych zaplanowano w Kościele na całym świecie na dzień 25 lipca 2021 roku – w 4. niedzielę lipca, najbliższą uroczystości wspomnienia liturgicznego św. Joachima i Anny, rodziców Matki Bożej, obchodzonego 26 lipca. Dykasteria ds. Świeckich, Rodziny i Życia zachęca do promowania wydarzenia w mediach społecznościowych – aby tym kanałem dotrzeć do młodych ludzi, których papież w szczególny sposób chce zaprosić do aktywnego udziału nie tylko w święcie, ale i w codziennej trosce o osoby starsze. W 2021 roku obchody, ze względu na okoliczności pandemii COVID-19, miały być czasem szczególnej modlitwy w intencji jej ofiar wśród osób starszych¹⁸.

W niektórych diecezjach zostały przygotowane wytyczne dla proboszczów i wszystkich duszpasterzy. Promowano przy tym dobre praktyki. Dla przykładu duszpasterstwo rodzin w archidiecezji warmińskiej podjęło takie działania, jak: popularyzacja wśród wiernych postaci świętych patronów małżeństw i rodzin; modlitwa, sprawowanie Mszy świętych okolicznościowych w intencji poszczególnych członków rodzin: dziadków, osób starszych oraz udzielania im błogosławieństwa; odnowienie przygotowania do małżeństwa w oparciu o nowe formy i metody¹⁹.

W Roku Rodziny zintensyfikowano działania duszpasterskie związane z zaangażowaniem członków ruchów, stowarzyszeń rodzin, małych wspólnot eklezjalnych dzielących się doświadczeniem oraz przykładem życia w małżeństwie chrześcijańskim²⁰. Na szczególną uwagę zasługuje ruch rekolekcyjny Spotkania Małżeńskie²¹, który od wielu lat zajmuje się organizacją bez-

---

¹⁷ Po modlitwie Anioł Pański w dniu 31.01.2021 roku papież Franciszek powiedział: „Często zapomina się o dziadkach i nie zapominajmy o tym bogactwie strzeżenia korzeni i przekazywania. Z tego powodu postanowiłem ustanowić Światowy Dzień Dziadków i Osób Starszych, który będzie obchodzony w całym Kościele co roku w czwartą niedzielę lipca, w pobliżu wspomnienia świętych Joachima i Anny, «dziadków» Jezusa”. Zob. *Papież ustanowił Światowy Dzień Dziadków i Osób Starszych*, www.ekai.pl/papiez-ustanowil-swiatowy-dzien-dziadkow-i-osob-starszych (dostęp: 12.07.2021).

¹⁸ Jak będą wyglądały obchody 1. Światowego Dnia Dziadków i Osób Starszych?, www.ekai.pl/jak-beda-wygladaly-obchody-1-swiatowego-dnia-dziadkow-i-osob-starszych (dostęp: 11.07.2021).

¹⁹ Zob. *Duszpasterstwo Rodzin Archidiecezji Warmińskiej*, www.rodzina.archwarmia.pl/dla-narzeczonych/ (dostęp: 9.07.2021).

²⁰ W *Dyrektorium duszpasterstwa rodzin* wyraźnie określa się, że katecheza przedmałżeńska powinna być prowadzona w parafiach – przez specjalnie powołany zespół duszpasterski, składający się z kapłana i osób świeckich: specjalistów i małżonków. Zob. Konferencja Episkopatu Polski, *Dyrektorium Duszpasterstwa Rodzin* (11.05.2003) (Warszawa: Fundacja Vita Familiae, 2003), nr 25-26.

²¹ Stanisław Puchała, Teresa i Eugeniusz Maliccy, *Narzeczeni, czyli dziewięciospotkaniowe bezpośrednio przygotowanie do małżeństwa prowadzone metodą dialogową* (Katowice: Księgarnia św. Jacka, 2004).

pośredniego przygotowania do sakramentu małżeństwa²². Obok tego wymienić należy poszukiwanie nowych osób do podjęcia posługi Doradcy Życia Rodzinnego, zdobywanie przez małżonków nowych umiejętności poprzez udział w kursach w ramach Małżeńskiej Akademii Rozwoju, Akademii Liderów Rodziny²³, Instytutu Naturalnego Planowania Rodziny²⁴. Niemniej istotna jest również promocja małżeństwa i rodziny poprzez organizację cyklicznych wydarzeń, takich jak: Tydzień Małżeństwa, Marsz dla Życia i Rodziny²⁵, Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny²⁶. Jednocześnie na uwagę zasługuje popularyzacja inicjatyw, które mają charakter towarzyszenia rodzinom czy też wspierania ich w rozeznawaniu duchowym. Zintensyfikowano organizację dni skupienia, rekolekcji, pielgrzymek dla małżeństw i rodzin. Przygotowano również ofertę rajdów rodzinnych czy też rodzinnych spływów kajakowych, łącząc je z praktykami religijnymi (np. Mszą świętą, modlitwą różańcową, dzieleniem się słowem Bożym). W poszczególnych parafiach większy akcent położono na promocję wspólnot, ruchów, stowarzyszeń i fundacji działających na rzecz małżeństwa i rodziny, takich jak: Domowy Kościół, Spotkania Małżeńskie, Odnowa Rodzin, Wspólnota Świętej Rodziny, Droga Neokatechumenalna. Cenną propozycją jest także bogata oferta rekolekcji dla rodzin w okresie wakacyjnym i w ciągu całego roku²⁷ oraz spotkań i warsztatów dla rodziców na temat wychowania dzieci (np. „Szkola

---

²² Ważnym walorem proponowanego programu, obok przekazywanych treści, jest praktyczne uczenie się i rozwijanie umiejętności prowadzenia dialogu oraz zwrócenie uwagi na jego znaczenie w życiu małżeńskim i rodzinnym. Jak podkreślają autorzy programu, spotkania z narzeczonymi są „specyficznym rodzajem dynamiki grupy. [...] Podstawowym narzędziem w czasie spotkań jest dialog, który odbywa się wyłącznie w obrębie diady narzeczeńskiej, choć na tle i w atmosferze grupy” Zob. tamże, s. 6.

²³ Zob. *Akademia Liderów Rodziny*, www.rodzina.archwarmia.pl/malzenska-akademia-rozwoju (dostęp: 11.07.2021).

²⁴ Zob. *Instytut Naturalnego Planowania Rodziny wg metody prof. J. Rötzera*, www.iner.pl (dostęp: 11.07.2021).

²⁵ Zob. *Marsz dla Życia i Rodziny*, www.marsz.org (dostęp: 11.07.2021).

²⁶ Zob. *Regionalny Portal Informacyjny Wrota Warmii i Mazur. Działania na rzecz rodziny*, www.warmia.mazury.pl/polityka-spoleczna/dzialania-na-rzecz-rodziny/warmińsko-mazurskie-dni-rodziny (dostęp: 10.07.2021).

²⁷ Bogata oferta rekolekcji została zamieszczona na stronach internetowych poszczególnych wspólnot i ruchów eklesjalnych. Zob. np. *Katolicka Odnowa w Duchu Świętym Archidiecezji Warmińskiej*, www.warmia.odnowa.org/odnowa-rodzinom/rekolekcje-weekendy (dostęp: 11.07.2021); *Spotkania Małżeńskie – Ośrodek olsztyński*, <http://spotkaniamalzenskie.olsztyn.pl/rekolekcje-wieczory-terminy/terminy-rekolekcji-2020-olsztyn> (dostęp: 11.07.2021); *Kościół Domowy – Galęz Rodzinna Ruchu Światło-Życie w Archidiecezji Warmińskiej*, <https://domowykosciol.olsztyn.pl/?p=16789> (dostęp: 11.07.2021).

dla Rodziców”, „Ojciec i syn”)²⁸. Proponuje się też, zwłaszcza młodym, udział w cyklicznej modlitwie w intencji powołanych do małżeństwa, narzeczonych i młodych małżeństw (m.in. udział we Mszy świętej w intencji dobrej żony/dobrego męża). Zwraca się też uwagę na chorych i starszych członków rodziny oraz jubilatów. Świadczy o tym organizowanie Mszy świętej za chorych i starszych członków rodzin (11 lutego) czy też świętowanie jubileuszy małżeńskich (np. w Niedzielę Świętej Rodziny, podczas odpustu parafialnego, w czasie rekolekcji lub misji parafialnych)²⁹. Tak ukierunkowane działania duszpasterskie stanowią doskonałą okazję do głoszenia słowa Bożego oraz towarzyszenia, wychowania i formowania w wierze małżeństw i rodzin. Wymagają jednak większej aktywizacji adresatów, którzy są głównym podmiotem duszpasterstwa rodzin.

3. CZYNIĆ RODZINY GŁÓWNYMI PODMIOTAMI DUSZPASTERSTWA RODZIN

Doświadczenie pandemii COVID-19 w sposób szczególny unaocznilo zasadniczą rolę rodziny jako Kościoła domowego i znaczenie wspólnotowych więzi między rodzinami, które czynią z Kościoła „rodzinę rodzin”³⁰. Nie jest to jednak nic nowego. Od dawna bowiem dostrzega się znaczącą i niezastąpioną rolę rodziny w życiu wspólnoty Kościoła. Jan Paweł II, określany mianem papieża rodziny³¹, podkreślał znaczenie rodziny w procesie budowania i urzeczywistniania Kościoła. Małżeństwo i rodzina jest zarazem wspólnotą ewangelizowaną i ewangelizującą – podmiotem i przedmiotem misji i życia Kościoła³². W *Liście do Rodzin* papież Jan Paweł II przypominał: „Rodzina jest centrum i sercem cywilizacji miłości. Dlatego też spośród wielu dróg, na których Kościół służy zbawieniu człowieka, rodzina jest drogą pierwszą i z wielu względów najważniejszą”³³. Również papież Franciszek, potwierdzając dziedzictwo Kościoła i swoich poprzedników, zwraca szcze-

²⁸ *Duszpasterstwo Rodzin Archidiecezji Warmińskiej*, www.rodzina.archwarmia.pl/rok-rodziny (dostęp: 8.07.2021).

²⁹ Szczegółowe propozycje – wraz z kalendarium – zostały opisane na stronie Duszpasterstwa Rodzin Archidiecezji Warmińskiej. Zob. tamże.

³⁰ AL 87.

³¹ Leszek Smoliński, *Św. Jan Paweł II. Papież rodziny* (Kraków: Rafael, 2020), 4.

³² FC 49.

³³ Jan Paweł II, „List do rodzin «Gratissimam sanes»” (2.02.1994), w: *Posoborowe dokumenty Kościoła Katolickiego o małżeństwie i rodzinie*, t. 2 (Kraków: Wydawnictwo M, 1999), nr 2.

gólną uwagę na zadania rodziny w formacji chrześcijańskiej jej członków. W Encyklice *Lumen fidei* przedstawia rodzinę jako wspólnotę życia i miłości oraz jako pierwsze i podstawowe środowisko kształtowania wiary³⁴. Szczególnie zaleca, by nie szczędzić czasu dla dzieci. Podkreśla z całą stanowczością, że społeczeństwo, które opuszcza dzieci i spycha na margines osoby starsze, podcina swoje korzenie i jednocześnie zaciemnia swoją wizję przyszłości. Otaczanie opieką dzieci i osób starszych jest wyborem na rzecz cywilizacji miłości. Pozwala z nadzieją spoglądać w przyszłość chrześcijańskiej rodziny i społeczeństwa³⁵. W *Posynodalnej adhortacji apostołskiej „Amoris laetitia”* papież przypomina: „Rodzina jest miejscem, gdzie rodzice stają się dla swoich dzieci pierwszymi nauczycielami wiary”³⁶. To zadanie mają wykonywać gorliwie, w poczuciu odpowiedzialności przed Bogiem³⁷.

Rodzina, jako paradygmat całego duszpasterstwa, zasługuje na całoroczne świętowanie tak, by stanęła w centrum zaangażowania i uwagi każdej rzeczywistości duszpasterskiej i kościelnej³⁸. Dlatego w diecezjach funkcjonują wydziały duszpasterstwa rodzin, których zasadniczymi zadaniami są: troska o poszanowanie życia człowieka od poczęcia do naturalnej śmierci, dobre przygotowanie narzeczonych do sakramentu małżeństwa oraz pomoc małżeństwom i rodzinom w realizacji ich powołania do świętości. To ostatnie zadanie jest realizowane głównie poprzez tworzenie specjalistycznego poradnictwa małżeńskiego i rodzinnego³⁹. W ten sposób poszerza się dostęp do usług na rzecz rodzin przeżywających trudności rodzinne, kryzysy, problemy opiekuńczo-wychowawcze. Działalność poradni pozwala wyeliminować lub zmniejszyć deficyty lub dysfunkcje, wzmocnić więzi rodzinne, poprawić komunikację w rodzinie, poszerzyć kompetencje wychowawcze rodziców. W ramach pracy poradni małżeńskich i rodzinnych otacza się troską rodziny przeżywające bolesne doświadczenie utraty dziecka poczętego, niepełnosprawności dziecka i niepłodności.

---

³⁴ Franciszek, *Encyklika o wierze „Lumen fidei”* (29.06.2013) (Wrocław: TUM – Wydawnictwo Wrocławskiej Księgarni Archidiecezjalnej, 2013), nr 52.

³⁵ Franciszek, „Audiencja dla uczestników zgromadzenia plenarnego Papieskiej Rady ds. Rodziny «W rodzinie uczymy się kochać i bronić życia»” (25.10.2013), *L'Osservatore Romano* wersja polska 34 (2013), 12: 27.

³⁶ AL 16.

³⁷ Tamże, 17.

³⁸ Groniek, *Przewodniczący Episkopatu: rodzina zasługuje na całoroczne świętowanie*, www.niedziela.pl/arttykul/65992/Przewodniczacy-Episkopatu-rodzina (dostęp: 10.07.2021).

³⁹ Paweł Landwójtowicz, *Duszpasterskie poradnictwo małżeńskie w Polsce. Studium pastoralne* (Opole: Redakcja Wydawnictw WT UO, 2010).

Wszystkie powyższe działania realizowane są m.in. poprzez poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, duszpasterskie, specjalistyczne z dziedziny płodności oraz konsultacje mediacyjno-pojednawcze, rodzinne konsultacje indywidualne i małżeńskie, grupową edukację psychologiczną i pedagogiczną (np. warsztaty dla rodziców, warsztaty dla małżonków)⁴⁰. W formacji religijnej narzeczonych oraz towarzyszeniu małżeństwom i rodzinom cenna jest obecność nie tylko specjalistów z zakresu psychologii, pedagogiki, mediacji, komunikacji, ale także małżonków jako żywych świadków wiary, przeżywających swoją drogę do świętości w małżeństwie i rodzinie⁴¹.

Przykładem bardzo konkretnego działania rodzin na rzecz rodziny jest realizowany w Olsztynie pilotażowy projekt: „Misja Rodziny Rodzinom”⁴². Innym ciekawym i duszpastersko zweryfikowanym projektem jest Wspólnota „Baranków”, który ma na celu przygotowanie dzieci do I Komunii świętej według koncepcji wypracowanej przy Polskim Instytucie Montessori. Istotą tej formuły przygotowania do I Komunii świętej jest przywrócenie rodzinie pierwszoplanowej roli w procesie religijnej socjalizacji. Rodzice, niezależnie od stopnia swojego religijnego zaawansowania, są pierwszymi i najlepszymi wychowawcami, nauczycielami i katechetami w przekazywaniu wiary⁴³. Dzieje się to w sposób niezwykle naturalny i niejako „przy okazji”. Dzieci – patrząc na codzienne życie swoich rodziców, na ich relacje, sposób, w jaki się małżonkowie odnoszą do siebie oraz do innych, a także atmosferę panującą w ich domu rodzinnym – odkrywają rzeczywistość, która jest dla nich czymś zupełnie naturalnym i interioryzują wartości. Formacja chrześcijańska dziecka opiera się na kilku ważnych założeniach. Przygotowanie dokonuje się w małej wspólnotie innych dzieci i ich rodziców. W takiej niedużej grupie (6-8 rodzin) łatwiej wymienić doświadczenia, wspierać się w trudnościach i dzielić radości. Wszystko to jest bezcennym darem na drodze przygotowań dzieci do przyjęcia sakramentów. Sama zaś uroczystość I Komunii świętej przebiega w formule bardzo skromnej: bez fotografów, prezentów i prób. Dzieci są u boku rodziców, którzy trzymając za rękę,

⁴⁰ Zob. np. Władysław Szewczyk, *Poradnictwo małżeńskie i rodzinne* (Lublin–Sandomierz: Wydawnictwo Diecezjalne, 2007), 343; Gary R. Collins, *Poradnictwo chrześcijańskie* (Warszawa: Chrześcijański Instytut Biblijny, 2005), 25-27.

⁴¹ Papieska Rada do Spraw Rodziny, „Przygotowanie do sakramentu małżeństwa (13.05.1996), tekst polski”, w *Posoborowe dokumenty Kościoła Katolickiego o małżeństwie i rodzinie*, t. 1 (Kraków: Wydawnictwo M, 2002), 37.

⁴² Pomysłodawcą i realizatorem przedsięwzięcia są trzy podmioty: Fundacja Aktywnej Rodziny, Fundacja Otwarte Dłonie oraz Wydział Duszpasterstwa Rodzin Kurii Archidiecezji Warmińskiej. Zob. Fundacja Aktywnej Rodziny, www.far.olsztyn.pl (dostęp: 9.07.2021); por. DK, nr 229.

⁴³ Zob. DK, nr 227-228, 232.

przyprowadzają je do ołtarza. Wszyscy wspólnie przyjmują Pana Jezusa – Największy Prezent⁴⁴. W ten sposób rodzice aktywnie uczestniczą w katechezie sakramentalnej dzieci. Dają świadectwo wiary i wnoszą szczególny wkład w działania duszpasterskie Kościoła.

*

Patrząc na obecną sytuację polskich rodzin, wolno stwierdzić, że potrzebują one szczególnego wsparcia i towarzyszenia w wypełnianiu powołania do świętości. Uzasadnieniem jest nie tylko kryzys małżeństwa, ale także wychowania w rodzinie. Znajomość polskich rodzin, ich kondycji społecznej, moralnej i religijnej, znajduje się u podstaw każdego działania duszpasterskiego i katechetycznego. Warto zatem poświęcić więcej uwagi zarówno diagnozie sytuacji polskich rodzin, jak też wypracowaniu i wdrażaniu konkretnych rozwiązań pastoralnych.

Ogłoszony przez papieża Franciszka Rok Rodziny należy potraktować jako inspirację do poszukiwania i wdrażania różnych form katechezy parafialnej nie tylko adresowanej do rodzin, ale także i przede wszystkim z aktywnym ich udziałem. Realizacja papieskich postulatów domaga się systematycznego wysiłku w zakresie projektowania i stosowania w każdej wspólnoty parafialnej konkretnych propozycji w wymiarze katechezy w rodzinie, z rodziną i rodziny. Szczególną uwagę należy zwrócić na odnowę form i metod katechezy młodzieży i dorosłych przygotowujących się do małżeństwa, katechezy młodych małżeństw, katechezy rodziców pragnących ochrzcić dzieci oraz katechezy rodziców, których dzieci przygotowują się do sakramentów inicjacji chrześcijańskiej. Ten postulat koresponduje z zaleceniami *Dyrektorium o katechizacji*⁴⁵. Wymaga również troski o katechezę różnych pokoleń z danej rodziny. Większą uwagę należy zwrócić na katechezę w grupach małżeńskich i grupach rodzinnych. Postulat ten, chociaż od dawna obecny w teorii i praktyce katechetycznej, wciąż pozostaje aktualny. Co więcej, w kulturze ponowoczesności i w „świecie cyfrowych tubylców” nabiera on szczególnego znaczenia. Małe grupy i wspólnoty małżeństw oraz rodzin są niezastąpione. Pozwalają wzmocnić i ożywić więzi w małżeństwie i rodzinie. Sprzyjają osobistemu i egzystencjalnemu spotkaniu z żywym Jezusem Chrystusem oraz rozwijaniu wiary i duchowości małżeńskiej i rodzinnej. Przez osobiste zaangażowanie małżonkowie i rodzice stają się podmiotem

⁴⁴ *Montessori*, <https://szkolamontessori.com.pl/baranki-o-nas> (dostęp: 9.07.2021).

⁴⁵ DK, nr 232.

katechizacji, odpowiedzialnym nie tylko za siebie i własną rodzinę, ale także za wspólnotę parafialną.

BIBLIOGRAFIA

- Akademia Liderów Rodziny*, www.rodzina.archwarmia.pl/malzenska-akademia-rozwoju (dostęp: 11.07.2021).
- Amoris Laetitia family Year „10 Videos Amoris Laetitia”, <http://www.laityfamilylife.va/content/laityfamilylife/en/amoris-laetitia/iniziativa-e-risorse/10-video-amoris-laetitia.html> (dostęp: 9.06.2021).
- Collins, Gary R. *Poradnictwo chrześcijańskie*. Warszawa: Chrześcijański Instytut Biblijny, 2005.
- Duszpasterstwo Rodzin Archidiecezji Warmińskiej*, www.rodzina.archwarmia.pl/rok-rodziny (dostęp: 8.06.2021).
- Duszpasterstwo Rodzin Archidiecezji Warmińskiej*, www.rodzina.archwarmia.pl/dla-narzczyonych/ (dostęp: 9.07.2021).
- Dziekoński, Stanisław. „Specyfika chrześcijańskiego wychowania w rodzinie”. W *Wychowanie chrześcijańskie. Między tradycją a współczesnością*, red. Alina Rynio, 693-705. Lublin: Wydawnictwo KUL, 2007.
- Famiglia Amoris Laetitia Anno 2021-2022*, www.amorislaetitia.va (dostęp: 9.06.2021).
- Franciszek. „Audiencja dla uczestników zgromadzenia plenarnego Papieskiej Rady ds. Rodziny «W rodzinie uczymy się kochać i bronić życia» (25.10.2013)”. *L'Osservatore Romano* wersja polska 34(2013), 12: 27.
- Franciszek. *Encyklika o wierze „Lumen fidei”* (29.06.2013). Wrocław: TUM – Wydawnictwo Wrocławskiej Księgarni Archidiecezjalnej, 2013.
- Franciszek. *Posynodalna adhortacja apostolska Franciszka o miłości w rodzinie „Amoris letitia”* (19.03.2016). Wrocław: Wydawnictwo M, 2016.
- Franciszek. *Rozważanie podczas południowej modlitwy Anioł Pański w Niedzielę Świętej Rodziny, Rzym 27.12.2020*, www.ekai.pl/dokumenty/aniol-panski-z-papieżem-franciszkiem-27-grudnia-2020 (dostęp: 5.07.2020).
- Fundacja Aktywnej Rodziny*, www.far.olsztyn.pl (dostęp: 9.07.2021).
- Goleń, Jacek. „Rola świadectwa w rodzinie”. *Verbum Vitae* (2015), 28: 423-458.
- Gronek, Magdalena. *Przewodniczący Episkopatu: rodzina zasługuje na całoroczne świętowanie*, www.niedziela.pl/artukul/65992/Przewodniczacy-Episkopatu-rodzina (dostęp: 10.07.2021).
- Instytut Naturalnego Planowania Rodziny wg metody Prof. J. Rötzera*, www.iner.pl (dostęp: 11.07.2021).
- Jak będą wyglądały obchody I. Światowego Dnia Dziadków i Osób Starszych?*, www.ekai.pl/jak-beda-wygladaly-obchody-1-swiatowego-dnia-dziadkow-i-osob-starszych (dostęp: 11.07.2021).
- Jan Paweł II. „Adhortacja apostolska o katechizacji w naszych czasach «Catechesi tradendae», (16.10.1979)”. W *Adhortacje Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 1, 3-64. Kraków: Wydawnictwo Św. Stanisława BM Archidiecezji Krakowskiej, 1996.
- Jan Paweł II. „List do rodzin «Gratissimum sane» (2.02.1994)”. W *Posoborowe dokumenty Kościoła Katolickiego o małżeństwie i rodzinie*, t. 2, 33-103. Kraków: Wydawnictwo M, 1999.

- Jan Paweł II. *Posynodalna adhortacja apostolska o zadaniach rodziny chrześcijańskiej w świecie współczesnym „Familiaris consortio” (22.11.1981)*. Wrocław: TUM – Wydawnictwo Wrocławskiej Księgarni Archidiecezjalnej, 1994.
- KAI. *Rozpoczynamy Rok Rodziny „Amoris Laetitia”! Promocja piękna małżeństwa i powołania rodzinnego*, Katolicka Odnowa w Duchu Świętym Archidiecezji Warmińskiej, www.warmia.odnowa.org/odnowa-rodzinom/rekolekcje-weekendy (dostęp: 11.07.2021); Spotkania Małżeńskie – Ośrodek olsztyński, <http://spotkaniamalzenskie.olsztyn.pl/rekolekcje-wieczory-termine/terminy-rekolekcji-2020-olsztyn> (dostęp: 11.07.2021).
- Kluz, Marek. „Rodzina chrześcijańska podstawą budowania domu i szkoły komunii w Kościele i świecie”. *Colloquia Theologica Ottoniana* (2012), 2: 7-22.
- Konferencja Episkopatu Polski. *Dyrektorium Duszpasterstwa Rodzin (11.05.2003)*. Warszawa: Fundacja Vita Familiae, 2003.
- Kongregacja ds. Duchowieństwa. „Ogólna instrukcja katechetyczna «Directorium Catechisticum Generale» (11.04.1971)”. W *Katecheza po Soborze Watykańskim II w świetle dokumentów Kościoła*, cz. 1, red. Władysław Kubik, 91-192. Warszawa: Akademia Teologii Katolickiej, 1985.
- Kościół Domowy – Gałąź Rodzinna Ruchu Światło-Życie w Archidiecezji Warmińskiej*, <https://domowykosciol.olsztyn.pl/?p=16789> (dostęp: 11.07.2021).
- Landwójtowicz, Paweł. *Duszpasterskie poradnictwo małżeńskie w Polsce. Studium pastoralne*. Opole: Redakcja Wydawnictw WT UO, 2010.
- Marsz dla Życia i Rodziny*, www.marsz.org (dostęp: 11.07.2021).
- Montessori*, <https://szkolamontessori.com.pl/baranki-o-nas> (dostęp: 9.07.2021).
- Papieska Rada do Spraw Rodziny. „Przygotowanie do sakramentu małżeństwa (13.05.1996), tekst polski”. w *Posoborowe dokumenty Kościoła Katolickiego o małżeństwie i rodzinie*, t. 1, 389-424. Kraków: Wydawnictwo M, 2002.
- Papieska Rada ds. Krzewienia Nowej Ewangelizacji. *Dyrektorium ogólne o katechizacji*, Poznań: Pallottinum, 2020.
- Papież ustanowił Światowy Dzień Dziadków i Osób Starszych*, www.ekai.pl/papiez-ustanowil-swiatowy-dzien-dziadkow-i-osob-starszych (dostęp: 12.07.2021).
- Puchała, Stanisław, Teresa i Eugeniusz Maliccy. *Narzeczeni, czyli dziewięciospotkaniowe bezpośrednio przygotowanie do małżeństwa prowadzone metodą dialogową*. Katowice: Księgarnia św. Jacka, 2004.
- Regionalny Portal Informacyjny Wrota Warmii i Mazur. Działania na rzecz rodziny*, www.warmia.mazury.pl/polityka-spoleczna/dzialania-na-rzecz-rodziny/warminsko-mazurskie-dni-rodziny (dostęp: 10.07.2021).
- Rozpoczynamy Rok Rodziny „Amoris Laetitia”! Promocja piękna małżeństwa i powołania rodzinnego*, www.pl.aletia.org/2021/03/19/rozpoczynamy-rok-rodziny-amoris-laetitia-promocja-piekna-malzenstwa-i-powolania-rodzinnego (dostęp: 10.07.2021).
- Skworec, Wiktor. Arcybiskup Metropolita katowicki. *Propozycje do wykorzystania w parafiach archidiecezji katowickiej*, www.archidiecezjakatowicka.pl/o-diecezji/aktualnosci/1735-rok-rodziny-amoris-laetitia (dostęp: 8.06.2021).
- Smoliński, Leszek. *Św. Jan Paweł II. Papież rodziny*. Kraków: Rafael, 2020.
- Sobór Watykański II. „Deklaracja o wolności religijnej «Dignitatis humanae» (28.10.1965)”. W *Sobór Watykański II. Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, tekst polski, nowe tłumaczenie, 410-421. Poznań: Pallottinum, 2002.

- Sobór Watykański II. „Deklaracja o wychowaniu chrześcijańskim «Gravissimum educationis» (28.10.1965)”. W Sobór Watykański II. *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, tekst polski, nowe tłumaczenie, 314-324. Poznań: Pallottinum, 2002.
- Sobór Watykański II. „Dekret o apostołstwie świeckich «Apostolicam actuositatem» (18.11.1965)”. W Sobór Watykański II. *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, tekst polski, nowe tłumaczenie, 377-401. Poznań: Pallottinum, 2002.
- Sobór Watykański II. „Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym «Gaudium et spes» (7.12.1965)”. W Sobór Watykański II. *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, tekst polski, nowe tłumaczenie, 526-606. Poznań: Pallottinum, 2002.
- Szewczyk, Władysław. *Poradnictwo małżeńskie i rodzinne*. Lublin– Sandomierz: Wydawnictwo Diecezjalne, 2007.

ROK RODZINY INSPIRACJĄ DLA KATECHEZY PARAFIALNEJ

Streszczenie

Ogłoszony przez papieża Franciszka Rok Rodziny *Amoris laetitia* skłania do pogłębionej refleksji nad rodziną, jej miejscem i znaczeniem w życiu pojedynczego człowieka a zarazem całej ludzkiej wspólnoty. Inspiruje do poszukiwania propozycji katechezy parafialnej adresowanej do rodzin. Zachęca, by odkryć i żyć bogactwem adhortacji apostolskiej *Amoris laetitia*, poprzez różne propozycje o charakterze duchowym, duszpasterskim i kulturalnym, podejmowane w parafiach, diecezjach, na uniwersytetach, w ruchach kościelnych i w stowarzyszeniach rodzin.

Rodzina, jako paradygmat całego duszpasterstwa, zasługuje na całoroczne świętowanie tak, by stała w centrum zaangażowania i uwagi każdej rzeczywistości duszpasterskiej i kościelnej. Doświadczenie pandemii w sposób szczególnie unaocznia zasadniczą rolę rodziny jako Kościoła domowego i znaczenie wspólnotowych więzi między rodzinami, które czynią z Kościoła „rodzinę rodzin”.

Papież Franciszek wymienia trzy główne cele tego wyjątkowego czasu: (1) rozpowszechnić treść adhortacji apostolskiej *Amoris laetitia*, aby dać poznać rodzinom „doświadczenie, że Ewangelia rodziny jest radością, która «napętnia serce i całe życie»”; (2) Głosić, że sakrament małżeństwa jest darem i że ma w sobie przeobrażającą moc ludzkiej miłości; (3) Czynić rodziny głównymi podmiotami duszpasterstwa rodzinnego.

Rok Rodziny *Amoris laetitia* powinien zaznaczyć się w życiu każdej wspólnoty parafialnej, szczególnie na poziomie przepowiadania, przygotowania liturgii niedziel, świąt, uroczystości i zaangażowania w nie całych rodzin oraz działalności na rzecz członków rodzin, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej.

Słowa kluczowe: rodzina; papież Franciszek; katecheza; parafia; *Amoris laetitia*.